

รูปแบบการพัฒนาจิตสาธารณะเพื่อเพิ่มพลังใจเด็กปฐมวัยตามศาสตร์พระราชา
A Model of the Development Public Mind Empowerment of Early Childhood
according to the King's Philosophy

รับบทความ	15/03/2023
แก้ไขบทความ	19/04/2023
ยอมรับบทความ	11/05/2023

มณีนรัตน์ ทองปัน¹
และเสกสรร ท้าวทุมมา²
Maneerat Thongpun
and Seksun Thaothumma

บทคัดย่อ

รูปแบบการพัฒนาจิตสาธารณะเพื่อเพิ่มพลังใจเด็กปฐมวัยตามศาสตร์พระราชา กิจกรรมเพิ่มพลังใจ หนูน้อยสาธารณะ เป็นกิจกรรมที่ใช้ศาสตร์พระราชา พัฒนาจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยในด้านจิตสาธารณะในสังคม เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยแสดงออกถึงพฤติกรรมของจิตสาธารณะในสังคมในการดำเนินชีวิตประจำวันผ่านกระบวนการเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน โดยมีคุณครูเป็นผู้ออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยสอดคล้องบูรณาการความรู้ในด้านศาสตร์พระราชาในด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเป็นพฤติกรรมพื้นฐานที่แสดงออกในการอยู่ร่วมสังคมด้วยกัน กิจกรรมหนูน้อยจิตสาธารณะ มีทั้งหมด 5 กิจกรรม ทำให้เด็กปฐมวัยมีจิตสาธารณะ ตามศาสตร์พระราชา คือ การร่วมแรงร่วมใจร่วมมือในการทำประโยชน์เพื่อสังคมและส่วนรวมความมีน้ำใจ การช่วยเหลือ แบ่งปัน รับผิดชอบช่วยเหลือตนเองและสังคม

คำสำคัญ: จิตสาธารณะ เด็กปฐมวัย เพิ่มพลังใจ ศาสตร์พระราชา

¹ นักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
Student Master of Education in Learning Management Science, Chiang Mai Rajabhat University
² อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
Lecturer Faculty of Humanities and Social Science, Chiang Mai Rajabhat

Abstract

A Model of the Development Public Mind Empowerment of Early Childhood according to the King's Philosophy is an activity to increase willpower and public child. It is an activity that uses the royal science to develop the public mind of early childhood children in terms of public mind in society. It is an activity that encourages early childhood children to express the behavior of public mind in society in their daily lives through the learning process in organizing experiences in daily life. Teachers designed age-appropriate activities to integrate knowledge of the king's science in morality and ethics which is the basic behavior that manifests itself in social activities together. There are 5 activities for the public child that make early childhood children have a public mind according to the king's science are to join and cooperate in making benefits for society and the public, kindness, helping, sharing, taking responsibility for oneself and society.

Keywords: *public mind, early childhood children, empowerment, The King's Philosophy*

บทนำ

เด็กปฐมวัย เป็นช่วงเริ่มต้นของการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเป็นพลังของชาติต่อไปในอนาคต การพัฒนาเด็กช่วงวัยดังกล่าวจึงเป็นหัวใจสำคัญหรือเป็นฐานของการพัฒนาประเทศในอนาคตที่ส่งผลดีในการสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตของเด็กปฐมวัยพัฒนาไปสู่ทรัพยากรมนุษย์ในอนาคตที่สมบูรณ์ โดยหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยปี พ.ศ. 2560 เด็กปฐมวัยอายุ 3-6 ปี มุ่งให้ได้มีการพัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพ และมีความพร้อม ในการเรียนรู้ต่อไป โดยกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย โดยการพัฒนาการอีกอย่างหนึ่งที่สำคัญต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยในยุคนี้ คือ จิตสาธารณะ เป็นคุณลักษณะที่สำคัญ เรียนรู้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยปี พ.ศ. 2560 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยเน้นเสริมคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม ในมาตรฐานที่ 5 ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจ และรู้จักช่วยเหลือแบ่งปัน การพัฒนาอารมณ์จิตใจ และปลูกฝังการเสริม คุณลักษณะจิตสาธารณะกับเด็ก ฝึกให้เด็กรู้จักการเป็นผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือผู้อื่น รู้จักแบ่งปัน เสียสละเพื่อทำประโยชน์ส่วนรวม โดยสอดคล้องกับจิตสาธารณะในด้านความมีน้ำใจ การช่วยเหลือ และการเสียสละ ให้เด็กนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุขและ เป็นคนดีของสังคม (รสสุคนธ์ คนงาม, 2565: ออนไลน์)

ในปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเร่งพัฒนาในด้านต่าง ๆ ให้ทันสมัยให้ความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต ทำให้ความสำคัญของจิตสาธารณะมีความสำคัญลดลงในสังคม ในสถานการณ์นี้จิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย เด็กที่มีอายุในระหว่าง 3-6 ปี นั้นจึงมีความสำคัญในการส่งเสริมให้เด็กมีความพร้อมทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา เหมาะสมกับวัย รวมถึงการปลูกฝังให้มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมส่งผลให้อนาคตเป็นมนุษย์ที่ขับเคลื่อนให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคมคู่ขนานกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมยุคปัจจุบัน

รูปแบบการพัฒนาจิตสาธารณะเพื่อเพิ่มพลังใจเด็กปฐมวัยตามศาสตร์พระราชากิจการกรมเพิ่มพลังใจ หนูน้อยสาธารณะ เป็นกิจกรรมที่ใช้ศาสตร์พระราชา พัฒนาจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยในด้านจิตสาธารณะในสังคม เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยแสดงออกถึงพฤติกรรมของจิตสาธารณะในสังคม ในการดำเนินชีวิตประจำวันผ่านกระบวนการเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน โดยมีคุณครูเป็นผู้ออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยสอดคล้องกับความรู้ในด้านศาสตร์พระราชาด้านคุณธรรมจริยธรรมในด้านต่าง ๆ เช่น ความมีน้ำใจ การช่วยเหลือ และการเสียสละ การร่วมมือร่วมใจในการทำประโยชน์เพื่อต่อสังคมและส่วนรวม ซึ่งเป็นพฤติกรรมพื้นฐานที่แสดงออกในการอยู่ร่วมสังคมด้วยกัน กิจกรรม หนูน้อยจิตสาธารณะ มีทั้งหมด 5 กิจกรรม ประกอบไปด้วยกิจกรรมดังนี้ กิจกรรมที่ 1 หนูทำได้ เป็นกิจกรรมที่ให้เด็กรู้จักช่วยเหลืองานบ้าน เช่น กวาดพื้น ถูพื้น เช็ดโต๊ะ เช็ดเก้าอี้ เป็นต้น กิจกรรมที่ 2 สะอาดตา สบายใจ เป็นกิจกรรมช่วยเก็บเศษขยะ/เศษถุงขนมที่ตกอยู่ตามพื้น กิจกรรมที่ 3 โลกของหนูสีเขียว เป็นกิจกรรมปลูกต้นไม้/รดน้ำต้นไม้ร่วมกัน กิจกรรมที่ 4 สัตว์โลกน่ารัก เป็นกิจกรรมร่วมกันให้อาหารสัตว์ และกิจกรรมที่ 5 รอยยิ้มเขา รอยยิ้มหนู เป็นร่วมกันบริจาคหนังสือ เสื้อผ้า ของเล่นให้แก่ผู้ด้อยโอกาส กิจกรรมเหล่านี้ทำให้เด็กปฐมวัยมีจิตสาธารณะ ตามศาสตร์พระราชาคือ การร่วมมือร่วมใจร่วมมือในการทำประโยชน์เพื่อสังคมและส่วนรวมความมีน้ำใจ การช่วยเหลือ แบ่งปัน รับผิดชอบช่วยเหลือต่อตนเองและสังคม

ความหมายจิตสาธารณะ

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ พบว่า จิตสาธารณะ (Public mind) หมายถึง จิตสำนึกเพื่อส่วนรวม เพราะคำว่า “สาธารณะ” คือ สิ่งที่มีได้เป็นของผู้หนึ่งผู้ใด จิตสาธารณะจึงเป็นความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของ ในสิ่งที่เป็สาธารณะ ในสิทธิและหน้าที่ที่จะดูแลและบำรุงรักษาร่วมกัน เช่น การช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม โดยการไม่ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำ การดูแลรักษาสาธารณะสมบัติ เช่น โทรศัพท์สาธารณะ หลอดไฟที่ให้แสงสว่างตามถนนหนทาง แม้แต่การประหยัดน้ำประปา หรือ ไฟฟ้าที่เป็นของส่วนรวม โดยให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าตลอดจนช่วยดูแลรักษาให้ความช่วยเหลือผู้ ตกทุกข์ได้ยาก หรือผู้ที่ร้องขอความช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้ตลอดจนร่วมมือกระทำเพื่อช่วยกัน แก้ปัญหา แต่ต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม (รวีวรรณ วงค์เดชาพันธ์ และศักดิ์ หารเทศ, 2564)

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552: ออนไลน์) กล่าวไว้ว่า จิตสาธารณะเป็นการกระทำด้วยจิตวิญญาณที่มีความรัก ความห่วงใย ความเอื้ออาทรต่อคนอื่นและสังคมโดยรวม การมีคุณธรรมจริยธรรม และการไม่กระทำที่เสื่อมเสียหรือเป็นปัญหาต่อสังคม ประเทศชาติ การมีจิตที่คิดสร้างสรรค์ เป็นกุศล และมุ่งทำกรรมดีที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม คิดในทางที่ดี ไม่ทำลายเบียดเบียนบุคคล สังคม วัฒนธรรม ประเทศชาติและสิ่งแวดล้อม การกระทำและคำพูดที่มาจากความคิดที่ดีการลดความขัดแย้งและการให้ขวัญและกำลังใจต่อกันเพื่อให้สังคมโดย ส่วนรวมมีความส่วนร่วม

จิตสาธารณะเป็นพฤติกรรมที่เอื้อต่อสังคม (Prosocial Behavior) กระทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นหรือต่อสังคมด้วยความสมัครใจมีความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมด้วยการเสียสละทั้งเวลาทรัพย์สินเงินทองกำลังกายกำลังใจโดยไม่หวังผลตอบแทนการแบ่งปันการช่วยเหลือการร่วมมือการแลกเปลี่ยนการไม่เห็นแก่ตัวปรารถนาที่จะช่วยเหลือผู้อื่นให้มีความสุขรวมถึงมีจิตสำนึกต่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตนมีจิตสำนึกต่อสังคมและชุมชนโดยช่วยกันดูแลรักษาเอาใจใส่ต่อสังคมเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมต้องการแก้ไขปัญหาของสังคมและตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมซึ่งมีทั้งพฤติกรรมที่ไม่

สามารถสังเกตได้หรือการกระทำที่แสดงออกมาให้เห็นได้ (สุริย์พร แชนเอี่ยม และพลพจน์ เชาว์วิวัฒน์, 2561) จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า จิตสาธารณะ หมายถึง พฤติกรรมที่ตระหนักถึงคุณค่าทางสังคม เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ลงมือปฏิบัติด้วยความสมัครใจโดยไม่หวังผลตอบแทน ทำให้การอยู่ร่วมกันในสังคมมีความสุขเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

ความหมายและความสำคัญศาสตร์พระราชา

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องศาสตร์พระราชา ศาสตร์พระราชา หมายถึง องค์ความรู้ของพระราชา พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงช่วยเหลือปวงชนชาวไทย เป็นการวางแนวทาง แนวคิด ทฤษฎีหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการ ขั้นตอนการทำงาน และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อแก้ไขปัญหาของ ประชาชน ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้รับ การนำไปประยุกต์ใช้อย่างแพร่หลาย ทั้งในภาค เกษตรกรรม ธุรกิจ การจัดการทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม และสถานศึกษาจนประสบความสำเร็จ อย่างเป็นรูปธรรม (เดชา ปุณณบาล, 2560)

ศาสตร์พระราชา หมายถึง ความรู้ (Knowledge) ที่เกิดจากปัญญา (Wisdom) ด้วยการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง จนเกิดเป็นองค์ความรู้ (Body of Knowledge) ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร จนกระทั่งเป็น โครงการตามพระราชดำริถึง 4,685 โครงการ ครอบคลุมปัจจัยแวดล้อมที่สำคัญต่อชีวิต ได้แก่ ด้านแหล่งน้ำ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการเกษตร ด้านคมนาคมและการสื่อสาร ด้านสาธารณสุข ด้านสังคม และด้านการศึกษา ฯลฯ และการดำรงชีวิต ด้านส่งเสริมอาชีพของมนุษยชาติตั้งแต่เกิด จนตาย องค์ความรู้ทั้งหมดคือแนวทางการดำเนินการ “ศาสตร์พระราชา” ส่งผลให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) (สมบัติ นพรัก, 2561)

ศาสตร์พระราชา คือ องค์ความรู้ที่ เกิดจากการคิด การค้นคว้า และการทดลองของ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรด้วยการบูรณาการ ศาสตร์ชาวบ้าน หรือที่เรียกว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ากับศาสตร์สากล จนเกิดเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practices) ที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง (มนัส สุวรรณ, 2560: ออนไลน์)

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า ศาสตร์พระราชา หมายถึง กระบวนการองค์ความรู้ที่คิดจากการศึกษา คิดค้น และการทดลองของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ครอบคลุมปัจจัยต่าง ๆ ที่สำคัญต่อชีวิตเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตให้สามารถปรับใช้ในการดำรงชีวิตในชีวิตประจำวัน และสามารถปรับตัวในทุก ๆ ในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง

ความสำคัญของศาสตร์พระราชา คือ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงให้ความสำคัญในด้านการพัฒนาคนดีสู่สังคม ด้วยคุณธรรม จริยธรรม เป็นอย่างมาก ให้ประชาชนตระหนักถึงการประพฤติความดี เป็นพลเมืองที่ดีมีจิตสาธารณะ ร่วมมือร่วมใจช่วยแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์สุขแก่สังคม

ความหมายและความสำคัญของศาสตร์พระราชา สรุปได้ว่า ศาสตร์องค์ความรู้ของ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เป็นแนวทางในการ ปฏิบัติตนในการดำรงชีวิตของตนเองและผู้อื่นที่อยู่ร่วมกัน น้อมนำแนวทางศาสตร์พระราชาเป็นพื้นฐาน พัฒนาตนเองเป็นคนดี มีจิตสาธารณะสู่สังคม สร้างสรรค์สังคมให้น่าอยู่ อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

การพัฒนาเด็กปฐมวัย

การพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 ได้กำหนดไว้ว่าเป็นการดูแลการพัฒนา และการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย หญิงตั้งครรภ์ หรือผู้ดูแลเด็กปฐมวัย การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัตินี้ มีวัตถุประสงค์ให้มารดาได้รับการดูแลในระหว่างตั้งครรภ์เพื่อให้บุตรที่อยู่ในครรภ์มีสุขภาพและ พัฒนาการที่ดีให้เด็กปฐมวัยอยู่รอดปลอดภัยและได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการล่วงละเมิดไม่ว่าในทางใด ให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่รอบด้านทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลและความต้องการจำเป็นพิเศษ สร้างคุณลักษณะให้เด็กปฐมวัยมีอุปนิสัยใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถซึมซับสุนทรียะและวัฒนธรรมที่หลากหลายได้บ่มเพาะเจตคติของเด็กปฐมวัยให้เคารพคุณค่าของบุคคลอื่น มีจิตวิญญาณของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเสมอภาค และมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ที่มีจิตสาธารณะในสังคม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564: 15-16)

ดังนั้นการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นพลเมืองไทยและพลโลกที่มีจิตสาธารณะสู่สังคมที่มีคุณภาพ การพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยตามศาสตร์พระราชามีความสำคัญในการสร้างและพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีจิตวิญญาณของจิตสาธารณะอยู่รอบ ๆ ตัวของเด็กปฐมวัย จิตสาธารณะในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสังคมลูกฝังให้มีจิตสาธารณะด้านสิ่งแวดล้อมมีดังนี้

1. ไม่ทำลายสิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวมอายุ
2. รักษาสิ่งของที่ใช้ร่วมกัน
3. ช่วยดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยตามศาสตร์พระราชา

วัยเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 8 ปีเป็นระยะที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาการทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์จิตใจ สังคม และบุคลิกภาพ เป็นวัย ที่เรียกว่าช่วงแห่งพลังการเจริญเติบโตองงามสำหรับชีวิต แนวความคิดเหล่านี้เป็นสิ่งที่สืบเนื่องมาจากการมองเด็กในทัศนะของการที่เด็กมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ แตกต่างจากเด็กวัยอื่น ๆ ในช่วงชีวิตของความเป็นมนุษย์ ดังนั้นแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะสำหรับเยาวชน เป็นแนวทางที่หลากหลายเน้นกระบวนการของการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ภายใต้เงื่อนไขปฏิรูปการศึกษาพัฒนา คุณภาพสื่อร่วมมือกันทำงาน และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมเป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ของเยาวชน สรุปว่าการสร้างจิตสาธารณะ มี 4 ขั้นตอน (จิตร สุธะเจริญ, 2554: ออนไลน์) คือ

1. ปลูกฝังให้ตระหนักถึงความสำคัญของจิตสาธารณะ ซึ่งเกิดจากการที่ได้รับการปลูกฝังมาตั้งแต่เด็กจากครอบครัวและสถานศึกษาและสร้างจิตสำนึกโดยผ่านกิจกรรมที่ให้การช่วยเหลือและเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น
2. การเตรียมความพร้อมทั้งด้านร่างกายจิตใจ ด้านความรู้และการติดต่อสื่อสาร การที่บุคคลจะเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการต่างของสถานศึกษาหรือการให้บริการในชุมชน ความพร้อมทางด้านร่างกาย และทักษะในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น การยิ้มแย้ม ทักทาย การทำงานเป็นทีมร่วมกัน เป็นปัจจัยสำคัญ
3. การสร้างความเชื่อมั่นในตน การจะเกิดความเชื่อมั่นในตนเองที่เกิดจิตสาธารณะของตนเองควรมีกิจกรรมที่เป็นการช่วยเหลือและทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น มีความเชื่อมั่นในการทำดี การ

ช่วยเหลือผู้อื่น โดยเริ่มจากงานเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น การช่วยเหลือของ การช่วยผู้ปกครองทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่บ้าน เป็นต้น

4. การเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ประสบการณ์ต่อการพัฒนาด้านจิตสาธารณะ คือ เข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่องทำให้ได้รับการพัฒนาให้เป็นคนเก่ง คนดีและใช้ชีวิตอย่างมี ความสุขและเกิดความรู้สึกภูมิใจในตนเอง

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นการจัดกิจกรรมในรูปแบบการพัฒนาจิตสาธารณะเพื่อเพิ่มพลังใจเด็กปฐมวัยตามศาสตร์พระราชา เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เรียนรู้ ของเด็กปฐมวัยที่นำศาสตร์พระราชาในด้านจริยธรรม มาบูรณาการปรับใช้ในการพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย ให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริง ส่งเสริมปลูกฝังให้เด็ก ๆ เกิดความสามารถในการพัฒนาจิตสาธารณะ สร้างองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้ต่อไป การพัฒนาอารมณ์จิตใจ และปลูกฝังการเสริมคุณลักษณะจิตสาธารณะกับเด็ก ผลให้เด็กรู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามช่วยเหลือผู้อื่น รู้จักแบ่งปัน เสียสละที่จะทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ส่งผลให้เด็กเกิดจิตสาธารณะในด้านความมีน้ำใจ การช่วยเหลือ และการเสียสละ ให้เด็กนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและอยู่ในสังคมด้วยกันได้อย่างมีความสุขและเป็นคนดีของสังคม

กิจกรรมการเรียนรู้ตามศาสตร์พระราชา

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามศาสตร์พระราชาควรจัดให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ที่หลักสูตรได้กำหนดสอดคล้องกับวิถีชีวิตเน้นการลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และนำไปสู่การปฏิบัติตนที่เหมาะสมในชีวิตประจำวันครูต้องสอนให้เด็กมีน้ำใจ ต้องมุ่งปลูกฝังความดีต้องอบรมบ่มนิสัยให้เป็นพลเมืองดี ต้องฝึกหัดให้เด็กรู้จักทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเป็นหมู่คณะจะได้มีความสามัคคีรู้จักดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ความรู้ และประสบการณ์แก่กัน มีการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ซึ่งเด็กได้มีโอกาสปฏิบัติและครูเป็นผู้นำหรือสนับสนุน (จินดา น้ำเจริญ และอภิญญา มนูญศิลป์, 2562)

กิจกรรมเพิ่มพลังใจ หนูน้อยจิตสาธารณะ

กิจกรรมเพิ่มพลังใจ หนูน้อยสาธารณะ เป็นกิจกรรมที่ใช้ศาสตร์พระราชา พัฒนาจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยในด้านจิตสาธารณะในสังคม เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยแสดงออกถึงพฤติกรรมของจิตสาธารณะในสังคมในการดำเนินชีวิตประจำวันผ่านกระบวนการเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน โดยมีคุณครูเป็นผู้ออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยสอดคล้องกับความรู้ในด้านศาสตร์พระราชาในด้านคุณธรรมจริยธรรมในด้านต่าง ๆ เช่น ความมีน้ำใจ การช่วยเหลือ และการเสียสละ การรวมแรงรวมใจ รวมมือ ในการทำประโยชน์เพื่อต่อสังคมและส่วนรวม ซึ่งเป็นพฤติกรรมพื้นฐานที่แสดงออกในการอยู่ ร่วมสังคมด้วยกัน กิจกรรม หนูน้อยจิตสาธารณะ มีทั้งหมด 5 กิจกรรม ประกอบไปด้วยกิจกรรมดังนี้ กิจกรรมที่ 1 หนูทำได้ เป็นกิจกรรมที่让孩子รู้จักช่วยเหลืองานบ้าน เช่น กวาดพื้น ถูพื้น เช็ดโต๊ะ เช็ดเก้าอี้ เป็น กิจกรรมที่ 2 สะอาดตา สบายใจ เป็นกิจกรรมช่วยเก็บเศษขยะ/เศษขนมที่ตกอยู่ตามพื้น กิจกรรมที่ 3 โลกของหนูสีเขียว เป็นกิจกรรม ปลูกต้นไม้/รดน้ำต้นไม้ร่วมกัน กิจกรรมที่ 4 สัตว์โลกน่ารัก เป็นกิจกรรมร่วมกันให้อาหารสัตว์ และกิจกรรมที่ 5 รอยยิ้มเขา รอยยิ้มหนู เป็นร่วมกันบริจาค

หนังสือ เสื้อผ้า ของเล่นให้แก่ผู้ด้อยโอกาส กิจกรรมเหล่านี้ทำให้เด็กปฐมวัยมีจิตสาธารณะตามศาสตร์พระราชา คือ การร่วมแรงร่วมใจร่วมมือในการทำประโยชน์เพื่อสังคมและส่วนรวมความมีน้ำใจ การช่วยเหลือ แบ่งปัน รับผิดชอบช่วยเหลือต่อตนเองและสังคม

ตารางที่ 1 5 กิจกรรม เพิ่มพลังใจ หนูน้อยสาธารณะ เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะในเด็กปฐมวัย

กิจกรรม	ศาสตร์พระราชา พัฒนาคติสาธารณะ ของเด็กปฐมวัย	ลักษณะกิจกรรม
1. หนูทำได้	- ความมีน้ำใจ การช่วยเหลือ	เด็กปฐมวัยช่วยเหลืองานบ้าน เช่น กวาดพื้น ถูพื้น เช็ดโต๊ะ เช็ดเก้าอี้ เป็นต้น
2. สะอาดตา สบายใจ	- การร่วมแรงร่วมใจร่วมมือในการทำ ประโยชน์เพื่อสังคมและส่วนรวม - รับผิดชอบช่วยเหลือต่อตนเองและสังคม	เด็กปฐมวัยช่วยเก็บเศษขยะ / เศษถุง ขนมที่ตกอยู่ตามพื้น
3. โลกของหนูสี เขียว	- การร่วมแรงร่วมใจร่วมมือในการทำ ประโยชน์เพื่อสังคมและส่วนรวม	เด็กปฐมวัยปลูกต้นไม้ / รดน้ำต้นไม้ ร่วมกัน
4. สัตว์โลกน่ารัก	- ความมีน้ำใจ แบ่งปัน	เด็กปฐมวัยร่วมกันให้อาหารสัตว์
5. รอยยิ้มเขา รอยยิ้มหนู	- ความมีน้ำใจ การช่วยเหลือ แบ่งปัน - การร่วมแรงร่วมใจร่วมมือในการทำ ประโยชน์เพื่อสังคมและส่วนรวม	เด็กปฐมวัยร่วมกันบริจาคหนังสือ เสื้อผ้า ของเล่นให้แก่ผู้ด้อยโอกาส หรือ สถานสงเคราะห์ เป็นต้น

จากตารางที่ 1 5 กิจกรรม เพิ่มพลังใจ หนูน้อยสาธารณะ เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะในเด็กปฐมวัย เป็นกระบวนการในการกิจกรรมเสริมประสบการณ์บูรณาการกับศาสตร์พระราชามาให้เด็กปฐมวัยได้รับประสบการณ์ตรง จากการเรียนรู้ เกิดพฤติกรรมจิตสาธารณะความมีน้ำใจ การช่วยเหลือ แบ่งปัน รับผิดชอบช่วยเหลือต่อตนเองและสังคม และ การร่วมแรงร่วมใจร่วมมือในการทำประโยชน์เพื่อสังคมและส่วนรวม โดยลักษณะกิจกรรมเน้นให้เด็ก ทำกิจกรรมร่วมกับ เพื่อน คุณครู ผู้ปกครอง และคนในชุมชน ในการทำกิจกรรม โดยการทำการกิจกรรมเพิ่มพลังใจ หนูน้อยสาธารณะ จะค่อย ๆ ปลูกฝังส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีจิตสาธารณะต่อตนเองและสังคม และเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่เด็กปฐมวัยเหล่านี้จะเป็นแรงกำลังสำคัญขับเคลื่อนการอยู่ร่วมกันในสังคมให้มีความสุขในอนาคต

อภิปรายผล

รูปแบบการพัฒนาจิตสาธารณะเพื่อเพิ่มพลังใจเด็กปฐมวัยตามศาสตร์พระราชา เป็นเพียงส่วนหนึ่งในการพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย เป็นแนวการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยผ่านกิจกรรมบูรณาการกับศาสตร์พระราชาด้านจริยธรรม คุณธรรม เกิดพฤติกรรมจิตสาธารณะความมีน้ำใจ การช่วยเหลือ แบ่งปัน รับผิดชอบช่วยเหลือต่อตนเองและสังคม และ การร่วมแรงร่วมใจร่วมมือในการทำประโยชน์เพื่อสังคมและส่วนรวม

ดังนั้น การพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เป็นกำลังทรัพยากรมนุษย์ในอนาคตให้มีความรู้ ความสามารถพร้อมกับจิตสาธารณะในการขับเคลื่อนให้ประเทศชาติมีคนดี สู้สังคม และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แนวทางการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาน้อมนำศาสตร์พระราชสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริมกิจการศึกษานักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- จิตรรา สุขเจริญ. (2554.) การเสริมสร้างจิตสาธารณะในเด็ก. ค้นเมื่อ กรกฎาคม 25, 2565, จาก <http://164.115.41.60/knowledge/?p=714>
- จินดา น้ำเจริญ และอภิญญา มนูญศิลป์. (2562). ครูปฐมวัยกับการพัฒนาเด็กตามศาสตร์พระราช. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์, 9 (3), 6-7.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). ความหมายของจิตอาสา. ค้นเมื่อ กรกฎาคม 22, 2565, จาก https://op.chandra.ac.th/dsd/images/File/KM/2561/10/KM_31102561_01.pdf
- เดชา ปุญญบาล. (2560). 9 ตามรอยบาท ศาสตร์พระราช. วารสารสมาคมนักวิจัย, 2 (22), 13-20.
- ปิยชี นิเวศ ไทย. (2561). พระราชดำรัสของรัชกาลที่ 10 .ค้นเมื่อ กันยายน 17, 2565, จาก <https://www.bbc.com/thai/thailand-407420>
- มนัส สุวรรณ. (2560). เศรษฐกิจพอเพียง:พระอัจฉริยภาพทางมนุษยนิเวศวิทยาแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. ค้นเมื่อ กรกฎาคม 22, 2565, จาก <http://cmruir.cmru.ac.th/handle/123456789/1129>
- ยุพิน. (2564). การพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นองค์รวม. ค้นเมื่อ กันยายน 20, 2565, จาก <http://www.edbathai.com/Main2>
- รวีวรรณ วงศ์เดชานันท์ และศักดิ์ หารเทศ. (2564). รูปแบบการส่งเสริมจิตสาธารณะเชิงพุทธของบุคคล. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ, 6 (6), 4.
- รสสุคนธ์ คงงาม. (2565). การสร้างเสริมคุณลักษณะจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยจากการจัดประสบการณ์ โดยใช้นิทานมัลติมีเดีย ชุด ตนกอกกับกอกแก้ว. ค้นเมื่อ กันยายน 17, 2565, จาก http://journal.nmc.ac.th/th/admin/Journal/2564Vol13No1_26.pdf.
- สุรีย์พร แซ่เอี่ยม และพลพจน์ เขาวีวัฒน์. (2561). จิตสาธารณะคุณลักษณะแห่งเมตตาธรรมคำจูนโลก. วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 16 (2), 6.
- สมบัติ นพรัตน์. (2561). ศาสตร์พระราชสู่การบริหาร. กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง
- สำนักกรรมการธิการ 1 สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนสืบสานศาสตร์พระราช สภาขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศ เรื่อง “การขับเคลื่อนสืบสานศาสตร์พระราชเพื่อการปฏิรูปประเทศ”. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รัฐสภา
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). แนวทางการยกระดับคุณภาพการผลิตและการพัฒนาครูปฐมวัยในสถาบันอุดมศึกษาของไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2560). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- สุนันท์ ศลโดสน และไพฑูรย์ โพธิสาร. (2561). ศาสตร์พระราชกับการพัฒนาการศึกษา. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 4 (1), 3-1